

at kunne behandle eskimokulturens materielle manifestationer før, under og efter 1721, som det hedder s. 5.

Fortsatte udgravninger i nærliggende eskimotomter 1972 og 1975 skal danne baggrund for i en senere publikation at behandle dette hovedtema.

Axel Kjær Sørensen

Henning Hall: *Solhverv i Natten. Dagbogsoptegninger af grønlandspræsten Carl W. Wulff 1848-1858.* (Nordiske Landes Bogforlag, u.å. [1980]). 278 s.

Dette er ikke nogen egentlig dagbogsudgivelse, snarere en levnedsskildring af præstens 10-årige grønlandsophold, baseret på hans tjenstlige journal, private dagbog og nogle private breve. Realkommentarerne, som med omhu er fundet i Rigsarkivet, bringes sammen med udgiverens refleksioner som en kronologisk fortløbende tekst, hvori er indflettet kortere – somme tider meget korte – og længere citater fra grundmaterialet, ofte indbygget i udgiverens sætningskonstruktioner. Da det er uvist, hvor fyldigt der er citeret, og hvilken præcis proveniens realkommentarerne har, selv om et sparsomt noteapparat råder lidt bod på det, kan udgivelsen kun i beskedent omfang være nyttig for den historiske forskning.

Det har heller ikke været hensigten med den. Derimod har det været hensigten at give en populær gengivelse af præstens tilværelse i Grønland, så en bredere kreds af læsere kunne nås. Det interessante ved dagbogsoptegningerne er de dagligdags detaljer om datidens Grønland, som de indeholder. Som grønlandsmissionær synes Wulff at være mere typisk end særegen. Med en beskeden embedseksamen tog han i 1848 til Grønland mod en rimelig ud-

sigt til fast embede i Danmark, når han kom hjem.

Nogen særlig interesse for landet synes han ikke på forhånd at have haft og heller ikke under opholdet at få. Udgi-
veren, der selv er præst, bedømmer Wulff til at være en jævn, men pligtro arbejder i Herrens vingård. I modsætning til sine samtidige, inspektør H. J. Rink og missionær H. P. Janssen, udviklede Wulff ikke nogen forståelse af og kærlighed til grønlanderne og deres kultur. Hans fordomme og nedvurdering af dem er måske heller ikke enestående blandt danske i Grønland, men sjældent vel at finde det så åbenhjertigt udtrykt.

Bag bogen ligger en imponerende arbejdsindsats. Ved siden af at passe sit arbejde som præst har Hall uden tidligere at have beskæftiget sig med Grønland på kun 2 år formået at blive så fortrolig med litteraturen, at hans beskrivelser bærer selvoplevelsens præg. Den skal nok nå sit publikum.

Axel Kjær Sørensen

Inge Kleivan (udg.): *Volontør Viggo Møllers Dagbøger fra Godthåb 1871-1872.* (Institut for Eskimologi 7, Københavns Universitet, 1979). 79 s.

En volontør var i datidens Grønland en assistentaspirant i Den kongelige Grønlandske Handel med 2 års prøvetid, hvorefter han kunne blive assistent og håbe på senere at blive kolonibestyrer. Viggo Møller nåede det hele ligesom hans far før ham. I sin volontørtid skrev han breve til familien i Danmark.

I hine tider var der kun få skibsforbindelser mellem Danmark og Grønland, om vinteren slet ingen. Det var da vist meget almindeligt, at breve mellem familie og venner, adskilt af